

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

BASHKIA PEQIN

DREJTORIA E ARSIMIT KULTURES SPORTIT DHE TRASHEGIMNISE KULTURORE

Nr.66 .Prot.

Peqin , më 21.11..2023.

Funksionet dhe sherbimet e Bashkise Peqin ne fushen e kultures,histories,trashegimnise kulturore,sportit,argetimit dhe sherbimeve te tjera.

Bashkia Peqin ruan,mbron,rivitalizon dhe promovon vlerat e trashegimnise historike, kulturore dhe natyrore ne te gjithe territorin e saje,ku hyjne monumetet natyrore te kategorise se pare,si Kalaja e Peqinit,gjurmet e Rruges Egnatia dhe urave te saje,Kulla e Sahatit,Xhamia e Peqinit si dhe objektet natyrore ,gjeomonumentet dhe biomonumentet.

Bashkia Peqin organizon dhe promovon aktivitetet kulturore,historike,artistike,shkencore,letrare,perkujtimore,fetare,festive,agroturistike,kuilinare,n e ruajtje te identitetit dhe vlerave te saja lokale dhe kombetare

Bashkia Peqin organizon dhe promovon dhe mbeshtet te gjitha aktivitete sportive,çlodhese,defryese dhe argetuese,per banoret e saje dhe jo vetem,duke ruajtur dhe mirembajtur terrenet dhe objektet sportive,ku zhvillohen te gjitha aktivitetet sportive ne kuader te Bashkise Peqin,si dhe aktivitetet sportive te organizuara ne kampionate kombetare,ku Peqini perfaqsohet me K.F.Shkuminin si një klub sportive,aset histori dhe kulturore i Peqinit qe mbush 100 vite jete nga themelimi i tije ne vitin 1924 dhe 113 vite si shoqeri futbolli me emrin Peqin

Bashkia Peqin organizon aktivitete letrare dhe i ofron qytetareve te saje libra dhe sale leximi nepermjet bibliotekes se qytetit,si dhe ben pasurimin e fondit te bibliotekes me libra te rinje per shkollat e arsimit parauniversitare dhe jo vetem.

Bashkia Peqin ofron sherbime per rehabilitim dhe mirembajtjen e ndertesave arsimore ne te gjithe territorin e saje

Bashkia Peqin nxjerr dhe promovon te gjitha asetat dhe vlerat historike,personalitetet e saje me kontributet kombetare,si dhe krenton te gjitha festat lokale dhe kombetare,duke I pasqyruar dhe nepermjet kesaje guide

PEQINI GUIDE

Peqini qytet i lashte Iliro-Romak .Ndodhet ne qender te Shqiperise dhe ka nje klime mesdhetare.Ai ndodhet ne nje shkalle gjeografike,gjatesi lindore 19 grade,45 minuta e 3 sekonda dhe gjeresi veriore 41 grade, 21 minuta dhe 45 sekonda.

Emertimet e qytetit te Peqinit

Klodiana quhej Peqini ne shek. E II para Krishtit deri ne Shek.E VII mbas Krishtit Biklinet-Beklejem njihej ne Shek.E XI –deri ne Shek.E XIV.Vend i Kishave.

Peklin njihej ne Shek.njihej ne Shek.E XIV deri ne Shek.E XV

Peqin quhet nga Shek. I XVI.

2-Klodiana qyteti I lashte i themeluar ne shek.E II para Krishtit.Per here te pare per qytetin e Klodianes flasin historianet e vjetër greke Polibi qe jetoi ne vitet 120 para Krishti dhe Straboni qe jetoi ne vitet 63- 20 para Krishtit.Qyteti I Klodianes mori nje zhvillim te madh ekonomik ne Shek. E I deri ne Shek.E III mbas Krishtit si nje qender peshkopaleenne saje te tregetise se lekurave,leshit,dyllit dhe drithereve,gruri,elbi dhe qiqra.Kalaja e Klodianes e ndertuar nga romaket mbantenje garnizon te perhershëm ushtarak prej 2000 trupash dhe strehonte deri ne 10 000 trupa nga ku Roma sulmonte qytetet e Maqedonise

3-Ruga Egnatia e ndertuar ne Shek.e II para Krishtit me gjurmet e saje qe gjenden ne Peqin,kalonte ne mes te treves se Peqinit.Ajo ishte nderhyrja me e madhe inxhinierike ne infrastructure qe romaket bene te mundur lidhjen e Perëndimit me lindjen,detin Adriatik me detin Egje,Romen me Kostandinopojen.

4-Kalaja e Peqinit eshte nje nga monumentet e vjetra qe ndodhet ne qender te qytetit te Peqinit.Fillimi I rindertimit te saje daton ne vitin 1450 kur Peqinin e

sundonte Kole Bonati.Nga kjo kala sot ruhet mire pjesa qendrore e saje me nje siperfaqe 2900 m²,e paisur me tre kulla vrojtimi ne tre qoshet e saje dhe me dy tunele nentokesore evakuimi.Muret e Kalase se Peqinit jane me trashesi nga 1m deri ne 4 m dhe me lartesi nga 5m deri ne 8,5 m ,ku me pare lartesia ishte 12m.Ne kalane e Peqinit ne Shek.E IXX u ndertuan dhe sarajet e familjes Bonati,sundimtaret prej 4 shekujsh te Pashallekut te Peqinit.

5-Thesar i ekzotik i Vrapit ne Peqin. Ky thesar u zbulua ne fshatin Vrap te Peqinit ne vitin 1901 dhe i perket pasurise se nje Khagami te avareve te Danubit te Shek. Te VII.Ky thesar avar eshte nje pasuri boterore dhe qe nga viti 1917 gjendet ne muzeun metropolitan te Njujorku.

6-Peqini mori nje zhvillim te madh ekonomik dhe u be nje qender e rendesishme tregetaro-zejtare ne shek.e XVII ne kohen e Abdurrahman Pashe Bonatit 1616-1686,nje nder personalitet e Perandorise Osmane qe mori graden e Vezirit dhe titullin e Pashait dhe Agai i jeniçereve mbas Sulltanit.Kronikani turk Elvlija Çelebiu ne vitin 1661 e pershkruan qytetin e Peqinit me shtate lagje,shtate xhami,tre medrese,5 mejtepe,400 shtepi te bukura me puse,200 dyqane, ku shquhej Xhamia e bukur sulltanore e Abdurrahman pushes e ndertuar ne vitin 1656.

7-Kompleksi monumental,Xhamia e Sulejman Pashes u ndertua ne vitin 1823 ne zemer te pazarit te Peqinit nga familja Bonati,Emir Ibrahim i dhe bejleret e qytetit.Ky kompleks nisi te ndertohej ne vitin 1815 dhe perbente nje vlere arkitekturore dhe elegante nga me te bukurat dhe me te veçantat te monumenteve te kultit islam qe u ndertuan ne Shqiperine e Shek.XVIII-XXI.Xhamia e Peqinit shquhej per silueten dhe elegance e saje si nje teresi, si ndhe pikurat e bukura dhe te arrira te portikut,salles se lutjeve dhe tavanit te kupoles madheshtore te saje.

8-Kulla e Sahatit te Peqinit e ndertuar ne vitin 1821 dhe eshte unikale ne lloin e saje ne Ballkan e me gjere, se eshte ne te njejtin vellim kubik me Xhamine e Peqinit.Kullat e sahateve u ndertuan prane pazareve te medha.Kulla e Sahatit te Peqinit ne vitin 1821 pati nje mekanizem austriak per matjen e kohes me tinguj,ne vitin 1929 u pais me nje mekanizem me modern ku koha matej me akrepas e ores dhe minutave ne kater anet e tije me kater fusha qe tregonin oren.Kembana me

tingull e qres se Kulles se sahatit te Peqinit eshte e vitit 1527 e cila ka qene kembane e nje kishe te Peqinit.

9-Sheh Tahsim Gjinishi Kryepri i Rrifaizmit per te gjithe Shqiprise dhe perfaqsuesi i Kazase se Peqinit ne Lidhjen Shqiptare te Prizrenit te vitit 1878 dhe anetare i komisionit te arsimit ne Kuvendin e Dibres te Nentorit te vitit 1878

10-Demir Pashe Bonati Patrioti Peqinas qe kontriboi per shkollen shqipe dhe arsimin shqip ne Peqin.Anetare I Kongresit te Manastirit per shkronjat shqipe pa te drejte vote.Me kontributet e tije financiare u hap ne Peqin ne vitin 1908 zyrtarisht shkolla shqipe ne Peqin ku mesueset dhe librat paguheshin nga kontributet e tija dhe popullit te Peqinit

11-Me 26 Nentore te vitit 1912 ne Peqin Kryesia e Keshillit te Parise se qytetit shpalli Mehvetesine nga Perandoria Osmane dhe ngriti Flamurin Kombetare Kuq e Zi.Me 20 Nentore 1912 Peqini mandatoje per ne Kuvendin e Vlores dy perfaqsueset e tije :Patriotet Mahmud Efendi Kaziun dhe Dervish Bej Biçakçıun.Flamurin kombetare e ngriti Patrioti Adem Gjinishi ne ballkonin e Bashkise Peqin ne prani te popullit te Peqinit te mbledhur ne miting ku ai tha:Vllezen ta gezojme flamurin tone.Rrofte Shqipnia.

12-Taborri i Peqinit ne Lufthen e Shkodres.Me 20 Tetore 1912 mblidhet Taborri i Peqinit me ne krye patriotin peqinas, oficerin Kapiten Ismail Bej Kadiu dhe luftuan pese muaj ne mbrojtje te qytetit te Shkodres nga ushtrite serbomalazezet.Nga ky tabor u vrane 37 luftetare nga Peqini.

13-Perfaqsuesit e Peqinit ne Kongresin e Lushnjes te vitit 1920,Aqif Pashe Biçakçıu dhe Adem Efendi Gjinishi ku njeherazi ishin dhe organizatoret e ketij kongresi per konsolidimin e Shtetit Shqiptare,Adem Gjinishi Senatori i Peqinit organizoi 600 burra qe u quajt Fuqia e Peqinit qe mbrojti Kongresin e Lushnjes.Perfaqsuesi tjeter i Peqinit Aqif Pashe Biçakçıu u zgjodh ne Keshillin e Lartet e Shtetit.

14 Grupii Vullnetareve te Peqinit ne Lufthen e Vlores ne vitin 1920 organizuar nga patrioti Adem Gjinishi Demir Godelli Ramazan Cani

15 –Mustafa Gjinishi nje nga drejtueset kryesore te luftes per çlirimin e Shqiperise.Sekretare i Konferences se Pezes.drejtues i Konferences se Mukjes,anetare i Kryesise te Shtabit te Pergjithshem Nacional Çlirimtare

Populli i Peqinit mori pjese masivisht ne luften Nacional-Çlirimtare dhe shume bije te tije u rreshtuan ne brigadat partizane ku dhane jeten 46 deshmore nga Peqini.Peqini u çlirua me 12 Nentore 1944

16- Demir Godelli 1896-1969 shquhet si intelektual, perkthyes,oratore dhe veprimtare politik i çeshtjeve Kombetare.Laurohet ne vitin 1932 ne Universitetin “Lomonosov” te Moskes per Filozofi.Demir Godelli ishte njohes shum I mire i gjuheve :Frengjishtes,turqishtes,italishtes,gjermanishtes dhe rusishtes.

17-Shyqyri Efendi Myftiu 1896-1945: Intelektual,Teolog dhe politikan I qytetit te Peqinit.Laurohet perTeologji- Drejesi ne vitin 1918 ne Kajro te Egjiptit.Nje nga perkthyesit me te mire ne arabisht e Persisht.Deputet I Peqinit ne vitin 1921,Nenkryetare i Komunitetit Musliman Shqiptare 1928-1932.Drejtor I Revistes “Zani I Nalte”.

18-Behije Çela (Levonja) 1925-1999.Lindi ne Peqin dhe laurohet per Kanto ne Konservatorin Rosini ne Itali.Artistja Behije Çela ka interpretuar ne mbi 50 role ne teater dhe kinematografine shqiptare.

19-Rifat Teqja 1928-2013. Lauruar ne Konservatorin “Çajkovski” te Moskes ne vitet 1952-1958.Artist i Popullit.Dirigjend li Orkestres Simfonike te Shqiperise.Mjeshter i Madh i muzikes shqiptare.Maester Rifat Teqja ishte dhe mbetet dirigjenti me i madh limuzikes klasike

20 -Murat Manahasa 1933-2010.”Mesues i Popullit”.Doktor Profesor ne Veterinari.Profesori dhe studiusi Murat Manahasa eshte shkencetare ne fushen e veterinaries.Ai prodhoi Krealinen e markes shqiptare me perfitime te medha ekonomike.

21-Emin Gripshi 1933-2013.Mjeshter i Madh i Sportit te Notit.rekordmen i shume garave ne kete sport.Mjeshteri I sportit Emin Gripshi ne rolin e trajnerit theu shume rekorde kombetare,te cilat dhe sot nuk jane arritur.

22-Ferdinand Deda 1941- -2003 Artist i Merituar.Dirigjenti i pare Orkestres se Radio-televizionit Shqiptare.Themeluesi i orkestres se Radio-Televizionit Shqiptare.Mjeshteri I madh Ferdinand Deda eshte fitues i shume çmimeve kombetare dhe nderkombetare si kompozitore dhe dirigjent.Maester Ferdinand Deda ishte dhe mbetet dirigjenti me I madh i muzikes se lehte shqiptare.

23-Ahmet Shqarri lindi ne peqin ne vitin 1943. Gazetari i pare sportiv i Radio-Televizionit Shqiptare.Ahmet Shqarri eshte ideatori i emisionit sportive me te dashur dhe me te ndjekur “Nga njera ndeshje ne tjetren”. Mjeshteri Ahmet Shqarri eshte autor i mijerave komenteve sportive,reportazheve,editorialeve,si dhe trazmetimeve direkte dhe intervistave ne te gjitha llojet e sportit.

24-Daniel Godelli. Kampioni i Botes ne sportin e Peshngritjes.Sportisti i pare Kampion Bote nga Shqiperia.Daniel Godelli eshte fitues i shume medaljeve te arta Europeane dhe kombetare.

Pregatiti guiden e Peqinit studiusi i histories Genc Gripshi